

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 30, No 2 (1979)

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ Σωματείο άνεγχορτισμένο, άριθ. άποφ. 5410/19.2.1975
Πρωτοδικείου Αθηνών.
Πρόεδρος για τό έτος 1979:
Κων. Ταρλατζής

ΕΚΔΟΤΗΣ: Έκδίδεται υπό αίρετης πενταμελούς συντακτικής επιτροπής (Σ.Ε.) μελών της Ε.Κ.Ε.

ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ο Πρόεδρος της Σ.Ε. Λουκάς Ευσταθίου. Ζαλοκώστα 30. Χαλάνδρι. Τηλ. 6823459

Μέλη Σνικής Έπι:
Χ. Παππούς
Α. Σεμένης
Ι. Δημητριάδης
Α. Σαραβάνος

Στοιχειοθεσία - Έκτύπωση:
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ε.Π.Ε.
Άρσεντού 12 - 16 - Άθήνα
Τηλ. 9217513 - 9214820
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Άθήνα

Ταχ. Διεύθυνση:
Ταχ. θορίς 546
Κέντρικο Ταχυδρομείο
Άθήνα

Λυνδρομαί:

Έτησια έσωτερικού	δρχ.	300
Έτησια έξωτερικού	•	450
Έτησια φοιτητών ήμεδαπής	•	100
Έτησια φοιτητών άλλωδαπής	•	150
Τμή ή έκάστου τεύχους	•	75
Ίδρύματα κλπ.	•	500

Address: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: L. Ffstathiou
Zalokosta 30,
Halandri
Greece

Subscription rates:
(Foreign Countries)
\$ U.S.A. 15 per year.

Δελτίον
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 30
ΤΕΥΧΟΣ 2

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ
1979

Bulletin
OF THE HELLENIC
VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 30
No 2

APRIL - JUNE
1979

Έπιταγές και ήμβάσματα άποστέλλονται ήπ' όνόματι κ. Στ. Μάλαρη Κτην. Ίνστι. Υγιεινής και Τεχνολογίας Τροφίμων, Ίερά όδός 75, Τ.Τ. 303 Άθήνα.

"Ατροφική ρινίτιδα του χοίρου (Βιβλιογραφική επισκόπηση).

I. A. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

doi: [10.12681/jhvms.21390](https://doi.org/10.12681/jhvms.21390)

Copyright © 2019, I. A. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ I. A. (2019). "Ατροφική ρινίτιδα του χοίρου (Βιβλιογραφική επισκόπηση). *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 30(2), 135–137. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21390>

ΑΤΡΟΦΙΚΗ ΡΙΝΙΤΙΔΑ ΤΟΥ ΧΟΙΡΟΥ (Βιβλιογραφική έπισκόπηση)

Υπό

Ι.Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ*

Είσαγωγή - Όρισμός

Ἡ ἀτροφικὴ ρινίτιδα εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τὸ 1830 ὡς εἰδικὴ νόσος τοῦ χοίρου.

Λέγοντας ἀτροφικὴ ρινίτιδα τοῦ χοίρου (*Rhinitis atrophicans suum*) ἐννοοῦμε τὴν χρονία, ἐνζωοτικὴ ὀροπυώδη ἕως αἰμορραγικὴ καταρροὴ τῶν ρινικῶν καὶ παραρρινικῶν κοιλοτήτων, μὲ ἀτροφία τῶν κογχῶν καὶ τοῦ ἠθμοειδοῦς ὀστοῦ τῆς μύτης.

Κατ' ἄλλους οἱ ἀνατομοπαθολογικὲς ἀλλοιώσεις τῶν ρινικῶν κοιλοτήτων δὲν πρέπει νὰ ὀφείλονται σὲ πρωτογενὴ φλόγωση, οὔτε καὶ ἔχει διευκρινιστεῖ ἀκόμη, ὅτι πρόκειται γιὰ ἀτροφία καὶ προτείνεται ὁ ὅρος «δυστροφία τῶν κογχῶν τῆς μύτης» (*Dystrophie der nasenmuscheln*).

Παθογόνο αἴτιο

Μέχρι σήμερα δὲν διευκρινίστηκε ἀκόμη τὸ παθογόνο αἴτιο τῆς ἀτροφικῆς ρινίτιδας τοῦ χοίρου.

Υἰάρχουν διάφορες ἐξηγήσεις καὶ γνώμες, ὅπως:

1. Λοιμώδους αἰτιολογίας (Ιός, ρικέττσιες, μυκόπλασμα, βακτηρίδια, τριχομονάδες).

Ἄν καὶ ὑπάρχουν πολλὲς ἐνδείξεις, πὼς ἡ ἀτροφικὴ ρινίτιδα ὀφείλεται σὲ κάποια λοίμωξη, δὲν ἀποδείχτηκε ἀκόμη ἕνας λοιμογόνος παράγοντας, πού νὰ ἀπομονώνεται συχνὰ ἀπὸ τὸ ἄρρωστο ζῶο, νὰ καλλιιεργεῖ ἔξω ἀπὸ τὸν ὄργανισμό καὶ νὰ ἀναπαράγει τὴν νόσο.

2. Ὄχι λοιμώδους αἰτιολογίας, ὅπως κληρονομικὲς προδιαθέσεις, κακὴ διατροφή (ἔλλειψη ἀσβεστίου ἢ κακὴ σχέση ἀσβεστίου καὶ φωσφόρου), χρῆση χημικῶν οὐσιῶν κλπ.)

3. Σύμπλεγμα διάφορων αἰτιῶν.

Χρόνος ἐπώσεως

Στὰ νεογέννητα παρατηροῦνται τὰ πρῶτα συμπτώματα (ὀρώδης ρινίτιδα, φτέρνισμα) κατὰ τὴν δευτέρη ἑβδομάδα τῆς ζωῆς των.

Μεταδοτικότητα

Ὡς ἐστία μόλυνσεως τῆς ἀτροφικῆς ρινίτιδος θεωροῦνται τὰ μολυσμένα ζῶα μὲ καὶ χωρὶς κλινικὰ συμπτώματα, τὸ μολυσμένο περιβάλλον καὶ ἄλλα εἶδη ζῶων καὶ κυρίως ὁ ἐπίμυς.

Τὰ νεογέννητα μολύνονται ἀπὸ τὴν μολυσμένη μητέρα ἐνδομητρικῶς ἢ καὶ μετὰ τὴν γέννα. Ἡ νόσος μεταδίδεται καὶ διὰ τοῦ ἀέρος.

Μετάδοση τῆς νόσου ἀπὸ ἐκτροφή σὲ ἐκτροφή γίνεται μὲ τὴν διακίνηση ἀσθενῶν ζῶων.

* Κτηνιατρικὸ Ἰνστιτοῦτο Ἀφθώδους Πυρετοῦ, Ἁγ. Παρασκευῆ, Ἀττικῆς.

Μετάδοση τῆς νόσου μὲ τροφὲς δὲν ἔχει ἀποδειχθεῖ. Δὲν ἔχει ἀποδειχθεῖ μεταδοτικότητα τῆς νόσου στὸν ἄνθρωπο.

Νοσηρότητα

Δὲν εἶναι καθορισμένο τὸ ποσοστὸ νοσηρότητας.

Ὄνησιμότητα

Μεταξὺ τῶν χοιριδίων παρατηροῦνται σποραδικοὶ θάνατοι κατὰ τὴν δευτέρη ἑβδομάδα μετὰ τὸν τοκετό.

Εὐπαθὴ ζῶα

Ὅλα τὰ χοιρινὰ εἶναι εὐπαθῆ στὴ νόσο. Στὰ χοιρίδια τὰ κλινικὰ συμπτώματα εἶναι πιὸ ἔντονα.

Ἔχουν γίνεи ἐπίσης προσπάθειες πειραματικῆς μόλυνσης καὶ ἄλλων εἰδῶν ζῶων. Σὲ σκύλους καὶ γάτες, πού συνυπῆρξαν μὲ μολυσμένους χοίρους, παρατηρήθηκε ρινίτιδα καὶ πυώδης ἐπιπεφυκίτιδα.

Ἐνδορρινικός καὶ ἐνδοεγκεφαλικὸς ἐνοφθαλμισμὸς ἐνὸς ἱκοῦ παράγοντα πού ἀπομονώθηκε ἀπὸ χοίρους μὲ ἀτροφικὴ ρινίτιδα, σὲ γατάκια, προξένησε ἀτροφικὴ ρινίτιδα.

Μετὰ ἀπὸ πειραματικὴ μόλυνση ἐπιμυῶν, κονίκλων καὶ ἰνδοχοίρων, παρουσίασαν αὐτὰ συμπτώματα ἀτροφικῆς ρινίτιδας.

Ἡ νόσος παρατηρήθηκε ἐπίσης σὲ πρόβατα πού ἐνσταυλίστηκαν μὲ ἀσθενεῖς χοίρους.

Διάγνωση

Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν εἰδικοί ἱστολογικοί, μικροβιολογικοί, ἰολογικοί, ὀρολογικοί καὶ ἄλλεργικοί μέθοδοι διαγνώσεως, δὲν εἶναι εὐκολὴ μιὰ ἔγκαιρος διάγνωση τῆς νόσου.

Γιὰ μιὰ ριζικὴ καταπολέμηση τῆς νόσου, πρέπει νὰ βρεθοῦν σίγουροι διαγνωστικοὶ μέθοδοι προτοῦ παρατηρηθοῦν οἱ ἀνατομοπαθολογικὲς ἀλλοιώσεις.

Ἡ διάγνωση τῆς νόσου βασίζεται σήμερὰ κυρίως στὰ κλινικὰ συμπτώματα καὶ τὶς ἀνατομοπαθολογικὲς ἀλλοιώσεις.

Κλινικὰ παρατηρεῖται στὴν ἀρχὴ τῆς νόσου μιὰ ὀρώδης ρινίτιδα. Τὰ προσβληθέντα χοιρινὰ ἀρχίζουν νὰ φτερνίζονται, τινάζουν τὸ κεφάλι, τρίβουν τὴν μύτη σὲ ἀντικείμενα. Ἡ γενικὴ κατάσταση τῶν ζῶων εἶναι ἀκόμη καλὴ καὶ σπάνια παρατηροῦνται θάνατοι.

Στὴ συνέχεια, τὸ ρινικὸ ἔκκριμα γίνεται βλενωδὲς καὶ φράζει τὸ ἀναπνευστικὸ σύστημα μὲ ἀποτέλεσμα τὴν δύσπνοια, τὶς γενικὲς ἐνοχλήσεις καὶ τοὺς σποραδικοὺς θανάτους. Σὲ πιὸ προχωρημένο στάδιο τὸ ρινικὸ ἔκκριμα περιέχει καὶ αἷμα.

Ἀνατομοπαθολογικὰ παρατηρεῖται παραμόρφωση τῆς μύτης μὲ πλευρικὴ παρέκκλιση ἢ γύρισμα τῆς ἄνω γνάθου πρὸς τὰ πάνω καὶ ἀτροφία τῶν κογχῶν καὶ τοῦ ἠθμοειδοῦς ὀστοῦ.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ προσβληθέντα ζῶα μένουσιν χαρακτηριστικὰ πίσω στὴν ἀνάπτυξη καὶ παρῶσιν ἐγκεφαλικά ἐπεισόδια, ὅπως ἀνώμαλη στάση τῆς κεφαλῆς καὶ ἀναγκαστικὲς κινήσεις.

Τὰ συμπτώματα τῆς ἀτροφικῆς ρινίτιδας δὲν εἶναι παθολογικά. Λαμβάνοντας πάντα ὑπ' ὄψιν τὸ ἱστορικὸ καὶ τὴν ἐξέλιξη τῆς νόσου, πρέπει

νά διαφοροποιηθεῖ ἡ νόσος ἀπό:

α) ἀλλοιώσεις τῆς ρινικῆς περιοχῆς πού δέν συνοδεύονται ἀπό φλόγωση τῶν ἰστών.

β) τὴν ὀξεία καὶ χρόνια καταρροϊκὴ ρινίτιδα.

γ) τὴν νεκρωτικὴ ρινίτιδα

δ) τὴν ρινίτιδα, πού ὀφείλεται σὲ ἐρπητοῖδ

ε) τὴν ἐνζωοτικὴ πνευμονία

Πρόληψη - καταστολή

Ἐπειδὴ ἡ νόσος ἀποδίδεται σὲ διάφορους παράγοντες καὶ δέν ἔχει ἀκόμη διευκρινισθεῖ ὁ αἰτιολογικὸς παράγοντας, ἡ πρόληψη καὶ καταστολὴ τῆς νόσου γίνεται συμπτωματικὰ καὶ προτείνονται διάφορα μέτρα ὅπως:

1. Φαρμακευτικὴ πρόληψη καὶ θεραπεία.

2. Μὲ ὑγειονομικὰ μέτρα, ὅπως διαχωρισμὸς τῶν ἀσθενῶν καὶ ὑπόπτων ἀπὸ τὰ ὑγιῆ ζῶα καὶ χορήγηση συγχρόνως φαρμάκων γιὰ τὴν πρόληψη καὶ καταστολὴ τῶν συμπτωμάτων στὰ ὑγιῆ ζῶα τῆς ἐκτροφῆς.

3. Ἐναποαγωγή μόνον ἀπὸ χοιρομητέρες πού γέννησαν τουλάχιστον 3 φορές.

4. Διακοπὴ τῆς ἀναπαραγωγῆς ἀπὸ ζῶα μολυσμένων ἐκτροφῶν καὶ δημιουργία νέας μονάδος ἀπὸ ζῶα ὑγιῆ καὶ σὲ χώρους ἀπομονωμένους ἀπὸ τὰ ἀσθενῆ ζῶα.

5. Ὀλικὴ σφαγὴ τῶν ζῶων τῆς μολυσμένης ἐκτροφῆς καὶ προμήθεια ζῶων ἀναπαραγωγῆς ἀπὸ ὑγιεῖς σταύλους.

Δέν ὑπάρχει νομοθεσία πού νά καθορίζει τίς προϋποθέσεις καταστολῆς τῆς νόσου.

Θεραπεία

Ἐπειδὴ ἡ ἀτροφικὴ ρινίτιδα προξενεῖ μεγάλες οικονομικὲς ζημιές, ἔχουν γίνεи πολλὲς προσπάθειες βελτιώσεως τῆς καταστάσεως.

Φάρμακα χρησιμοποιοῦνται κυρίως ἀντιβιοτικὰ καὶ σουλφαναμιδικὰ, χωρὶς βέβαια νά ἐπιτευχθεῖ θεραπεία ἢ καταστολὴ τῆς νόσου. Πολλοὶ ὑποστηρίζουν μάλιστα, πὼς μὲ τὰ φάρμακα δέν ἐπηρεάζεται καθόλου ἡ ἀτροφικὴ ρινίτιδα. Ἡ πειραματικὴ χορήγηση σφαιρινῶν, ἔδειξε πὼς βελτιώνει τὴν κατάσταση ἀλλὰ ἡ χρῆση αὐτῶν δέν εἶναι ὄριμη γιὰ τὴν πράξη.

Ἀποστολὴ παθολογικοῦ ὕλικου

Πρέπει νά ἀποστέλλεται τὸ κεφάλι τοῦ ζώου διότι γιὰ τὴν ἐξέταση τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν ἀλλοιώσεων τῶν κογχῶν καὶ τοῦ ἠθμοειδοῦς ὅστου τῆς μύτης πρέπει νά γίνεи καθετὴ τομὴ τῆς μύτης.

Γιὰ σχετικὴ **βιβλιογραφία** μποροῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νά ἀπευθυνθοῦν στὸν συγγραφέα.